

Vlaams
Parlement

ingediend op **417** (2019-2020) – Nr. 1
10 juli 2020 (2019-2020)

Voorstel van decreet

van Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz

tot invoeging van een artikel 2/1 in het decreet van 3 april 2020 tot afwijking van diverse bepalingen van het Energiedecreet van 8 mei 2009, het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, en de uitvoeringsbesluiten ervan, en tot dekking van de kosten voor elektriciteitsverbruik, verwarming of waterverbruik voor de eerste maand van tijdelijke werkloosheid ten gevolge van de coronacrisis en tot wijziging van artikel 7 van hetzelfde decreet, wat de zeevarenden en de toepassing van de federale vrijstelling betreft

TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Eind vorig jaar was er in en rond de stad Wuhan in China een uitbraak van een nieuw coronavirus (SARS-CoV-2), dat leidt tot de ziekte COVID-19. Ondertussen heeft het virus zich in andere landen verspreid, waaronder ook België. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) heeft de uitbraak van de ziekte als een pandemie bestempeld.

Gelet op de aanbevelingen vanuit de wetenschappelijke wereld, en op de adviezen van de Nationale Veiligheidsraad en van het Crisiscentrum van de Vlaamse Overheid (CCVO), moest ook de Vlaamse overheid vanuit haar bevoegdheden de nodige maatregelen nemen om de verdere verspreiding van het coronavirus in te dammen en om de veiligheid en de volksgezondheid te garanderen. Tegelijkertijd was het ook noodzakelijk om de financiële en economische consequenties van de pandemie te matigen.

Daarom werden bij het decreet van 3 april 2020 naast een aantal gezondheids- en veiligheidsmaatregelen op het vlak van water en energie, ook een aantal sociaal-economische beschermingsmaatregelen voor eindafnemers genomen.

B. Inhoud

Om de financiële en economische consequenties van de COVID-19-pandemie te matigen werd een vergoeding ingevoerd voor elke natuurlijke persoon die zijn hoofdverblijfplaats in het Vlaamse Gewest heeft en die zich in een toestand bevindt van vergoede tijdelijke werkloosheid wegens overmacht of om economische redenen.

Die vergoeding bedraagt 202,68 euro en dient om de volgende kosten gedurende de eerste maand van die tijdelijke werkloosheid te dekken:

- de verwarmingskosten;
- de elektriciteitskosten;
- de integrale waterfactuur.

Voor de samenstelling en concrete berekening van het bedrag wordt verwezen naar de toelichting bij het decreet van 3 april 2020.

Daarnaast bepaalt artikel 7 van het decreet van 3 april 2020 nog twee categorieën van natuurlijke personen die voor de bovengenoemde forfaitaire vergoeding in aanmerking kunnen komen. Het gaat in eerste instantie om natuurlijke personen die hun hoofdverblijfplaats in het Vlaamse Gewest hebben, maar die buiten België tewerkgesteld zijn. Ze werken met een buitenlandse arbeidsovereenkomst en zijn bijgevolg niet onderworpen aan de Belgische regeling voor tijdelijke werkloosheid. Toch kunnen ook die personen terechtkomen in een soortgelijke situatie van tijdelijke werkloosheid als Belgische werknemers.

Daarnaast is in artikel 7 van hetzelfde decreet ook in een tegemoetkoming opgenomen voor natuurlijke personen die hun hoofdverblijfplaats buiten België hebben, meer bepaald in een EU-lidstaat, een staat van de Europese Economische Ruimte (EER) of Zwitserland, maar die in Vlaanderen werken. Een tegemoetkoming in de nutskosten voor elektriciteit, verwarming en water, voor zover die beperkt blijft tot personen die recht hebben op een tegemoetkoming tijdelijke werkloosheid, kan immers worden beschouwd als een maatregel van sociale zekerheid in de zin van verordening (EG) 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april

2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels. Voor meer toelichting over die categorie wordt ook verwezen naar de toelichting bij het decreet van 3 april 2020.

Er is echter nog een derde categorie van natuurlijke personen, namelijk werknemers uit de koopvaardijsector. Voor die werknemers wordt de tijdelijke werkloosheid niet vergoed via de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA), maar via de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid Zeevarenden. Ze kunnen in aanmerking komen voor het wachtgeld, vermeld in titel III van het koninklijk besluit van 9 april 1965 betreffende de Pool van de zeelieden ter koopvaardij.

Het gaat om de zeevarenden die zijn ingeschreven op de Poollijst, vermeld in artikel 1bis, 1°, van de besluitwet van 7 februari 1945 betreffende de maatschappelijke veiligheid van de zeelieden ter koopvaardij, en die ofwel hun hoofdverblijfplaats in het Vlaamse Gewest hebben, ofwel tewerkgesteld worden door een rederij met exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest en waarbij die zeevarenden hun hoofdverblijfplaats hebben buiten België in hetzij een andere lidstaat van de Europese Unie, hetzij een andere staat van de Europese Economische Ruimte, hetzij Zwitserland.

De toelichting bij het decreet van 3 april 2020 geldt voor zowel natuurlijke personen die hun hoofdverblijfplaats in het Vlaamse Gewest hebben, maar die buiten België tewerkgesteld zijn, als voor natuurlijke personen die hun hoofdverblijfplaats buiten België hebben, meer bepaald in een EU-lidstaat, een staat van de EER of Zwitserland, maar die werken voor een rederij met een exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest.

Doordat die zeevarenden in een specifiek systeem van de RSZ (Rijksdienst voor Sociale Zekerheid) vallen, hebben ze onder de huidige regeling geen recht op de eenmalige forfaitaire vergoeding.

De regeling van wachtgeld voor zeevarenden, vermeld in titel III van het koninklijk besluit van 9 april 1965 betreffende de Pool van de zeelieden ter koopvaardij, stemt overeen met een schorsing van de arbeidsovereenkomst die vergelijkbaar is met een tijdelijke werkloosheid. Daarom moeten ook die zeevarenden in aanmerking kunnen komen voor de forfaitaire vergoeding om de hierboven vermelde kosten tijdens de tijdelijke werkloosheid ten gevolge van de COVID-19-pandemie te dekken.

Het voorliggende voorstel van decreet heeft tot doel om ook de bovengenoemde doelgroep van zeevarenden in aanmerking te laten komen voor de forfaitaire vergoeding van in totaal 202,68 euro.

Om bovendien duidelijkheid te verschaffen over de einddatum voor het indienen van de aanvraag wordt een termijn van vier maanden na het einde van de noodtoestand toegevoegd. Daarbij wordt rekening gehouden met de termijn voor de aanvraag van de vergoede tijdelijke werkloosheid bij de RVA. De uitkeringsaanvraag moet uiterlijk op het einde van de tweede maand die volgt op de maand waarin de aanvrager tijdelijk werkloos is geworden, op het werkloosheidsbureau aangekomen zijn. De verstrekte gegevens moeten nadien nog door de uitbetalingsinstellingen verwerkt worden. Daarnaast ontvangen de werknemers uit de koopvaardijsector vrijwel meteen wachtgeld zodra ze als werkzoekende zijn ingeschreven in de Poollijst van zeevarenden. Daarom is in dit voorstel van decreet gekozen voor een termijn van vier maanden na de beëindiging van de noodtoestand.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Artikel 6 van de wet van 29 mei 2020 houdende diverse dringende fiscale bepalingen ten gevolge van de COVID-19 pandemie (Belgisch Staatsblad, 11 juni 2020) bepaalt dat vergoedingen die overeenkomstig gewestelijke, gemeenschaps-, provinciale of gemeentelijke regelgeving worden toegekend voor de economische gevolgen die belastingplichtigen ondervinden naar aanleiding van de COVID-19-pandemie, worden vrijgesteld van inkomstenbelastingen. Als een van de voorwaarden is opgenomen dat in de regeling op grond waarvan de vergoedingen worden verleend, uitdrukkelijk is bepaald dat de vergoeding wordt verleend om aan de rechtstreekse of onrechtstreekse economische of sociale gevolgen van de COVID-19-pandemie het hoofd te bieden.

Om die reden wordt die voorwaarde uitdrukkelijk ingeschreven in het nieuwe artikel 2/1.

In de voorbereidende werken bij de federale wet van 29 mei 2020 wordt er naar het decreet van 3 april 2020 verwezen als een voorbeeld waarvoor de vrijstelling zou kunnen gelden. Daaruit wordt afgeleid dat de naleving van die vormvereiste achteraf – al dan niet met terugwerkende kracht – mag worden ingeschreven.

Artikel 3

Punt 1°

De toevoeging van punt 3° en 4° aan artikel 7, eerste lid, van het decreet van 3 april 2020 heeft tot doel om ook de zeevarenden die zijn ingeschreven op de Poollijst, vermeld in artikel 1bis, 1°, van de besluitwet van 7 februari 1945 betreffende de maatschappelijke veiligheid van de zeelieden ter koopvaardij, en die hun hoofdverblijfplaats hebben in het Vlaamse Gewest of die tewerkgesteld worden door een rederij met exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest en waarbij die zeevarenden hun hoofdverblijfplaats hebben buiten België in hetzij een andere lidstaat van de Europese Unie, hetzij een andere staat van de Europese Economische Ruimte, hetzij Zwitserland, in aanmerking te laten komen voor de forfaitaire vergoeding om hun verwarmings- en elektriciteitskosten en hun waterfactuur te dekken als ze ten gevolge van de COVID-19-maatregelen wachtgeld ontvangen.

De betrokken personen zullen daarvoor conform artikel 7, tweede lid, een elektronische aanvraag moeten indienen.

In artikel 9 van het decreet van 3 april 2020 staat: "Artikel 6 tot en met 8 zijn alleen van toepassing tijdens de periode van de civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid." Die formulering maakt verschillende interpretaties mogelijk. Het is wel degelijk de bedoeling van de decreetgever dat ook na 17 juli 2020, de einddatum van de civiele noodsituatie, aanvragen kunnen worden ingediend.

Het materiële en temporele toepassingsgebied waarbinnen de aanvrager in tijdelijke werkloosheid moet zijn om voor de forfaitaire vergoeding in aanmerking te komen, is beperkt tot de periode van de noodsituatie die op 20 maart 2020 begint en die – voor zover er geen aaneensluitende verlenging komt – op 17 juli eindigt.

Punt 2° en 3°

De interne verwijzingen in artikel 7, tweede lid, van het decreet van 3 april 2020 moeten worden aangepast, gelet op de voorgestelde uitbreiding van het toepassingsgebied.

Punt 4°

De voorliggende wijziging strekt ertoe om een einddatum te bepalen waarop de aanvragen voor de forfaitaire vergoeding ingediend moeten worden. Die datum wordt vastgesteld op de dag die vier maanden na het verstrijken van de civiele noodsituatie valt, dus uiterlijk op 17 november 2020 als de civiele noodsituatie niet aansluitend wordt verlengd.

Punt 5°

Daarnaast wordt bepaald dat de RSZ de nodige gegevens aanlevert om de verificatie van de aanvragen mogelijk te maken. Ook de toegang tot het Rijksregister en de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid wordt geregeld, om onder meer de verificatie van de hoofdverblijfplaats mogelijk te maken.

Net zoals de maatregelen die in het basisdecreet van 3 april 2020 zijn opgenomen, wordt de voorgestelde maatregel genomen in het kader van de impliciete bevoegdheden, vermeld in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI). De maatregel is immers strikt noodzakelijk voor de uitvoering van de gewestelijke bevoegdheden met betrekking tot energie en water, aangezien de Vlaamse overheid zelf niet over de noodzakelijke gegevens van de tijdelijke werkloosheid beschikt.

De maatregel heeft bovendien maar een marginale weerslag, doordat alleen in informatieverstrekking wordt voorzien en er niet inhoudelijk op de bevoegdheden van de RSZ wordt ingegrepen. De maatregel gaat daarbij ook niet verder dan nodig is en is om die reden evenredig met het gestelde doel. Net omdat de maatregel niet ingrijpt op de inhoudelijke bevoegdheden van de RSZ en louter een informatiedoorstroming beoogt, is ook voldaan aan de eis tot mogelijke differentiatie.

Een vergelijkbare redenering geldt voor de Kruispuntbank voor de Sociale Zekerheid.

De essentiële elementen van die informatieoverdracht van persoonsgegevens worden decretaal verankerd. Er wordt uitdrukkelijk bepaald dat de toegang of mededeling van de rijksregisternummers en de sociale gegevens steeds gebeurt met toepassing van de regelgeving betreffende de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens. Die regelgeving is van toepassing op de mededeling van persoonsgegevens zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, in casu na het verkrijgen van een machtiging van het Rijksregister of een beraadslaging van het informatieveiligheidscomité waarin wordt vastgelegd onder welke voorwaarden de toegang tot de gewenste gegevens wordt toegestaan, zoals in het kader van het decreet van 3 april 2020 ook werd gedaan.

Artikel 4

Dit artikel regelt het temporele toepassingsgebied van het wijzigingsdecreet en de daarin opgenomen maatregelen. De periode waarbinnen de aanvragers in tijdelijke werkloosheid moeten zijn om voor de forfaitaire vergoeding in aanmerking te komen, wordt op die manier bepaald op basis van de periode van de noodsituatie. Die periode nam een aanvang op 20 maart 2020 en eindigt, voor zover ze niet aan-

eensluitend wordt verlengd, op 17 juli (artikel 9 van het decreet van 3 april 2020). Het recht van de aanvragers op die vergoeding ontstond op 8 april 2020.

Net zoals de categorieën die al in het decreet van 3 april 2020 zijn opgenomen, moeten deze noodregelen ook op de zeevarenden met terugwerkende kracht van toepassing zijn. Het is belangrijk dat de toepassing van het decreet duidelijk is en geen ongelijkheid creëert tussen de categorieën die in het decreet van 3 april 2020 zijn opgenomen.

Aangezien de regelingen in kwestie alleen voordelen aan burgers toekennen en geen verkregen rechten aantasten én omwille van het gelijkheidsbeginsel, is de gelijke gelding voor alle situaties die zich hebben voorgedaan tijdens de civiele noodsituatie wettelijk en legistisch gezien mogelijk en wenselijk. De regels voor de terugwerkende kracht van een decreetsbepaling die is opgenomen in aanwijzing 237 van de omzendbrief betreffende de Wetgevingstechniek VR 2019/4, worden bijgevolg nageleefd.

Wilfried VANDAELE
Peter VAN ROMPUY
Willem-Frederik SCHILTZ

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In hoofdstuk 1 van het decreet van 3 april 2020 tot afwijking van diverse bepalingen van het Energiedecreet van 8 mei 2009, het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, en de uitvoeringsbesluiten ervan, en tot dekking van de kosten voor elektriciteitsverbruik, verwarming of waterverbruik voor de eerste maand van tijdelijke werkloosheid ten gevolge van de coronacrisis wordt een artikel 2/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 2/1. De vergoedingen die ter uitvoering van dit decreet worden uitgekeerd, worden verleend om aan de rechtstreekse of onrechtstreekse economische of sociale gevolgen van de COVID-19-pandemie het hoofd te bieden.”.

Art. 3. In artikel 7 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid worden een punt 3° en een punt 4° toegevoegd, die luiden als volgt:

“3° de zeevarenden die zijn ingeschreven op de lijst, vermeld in artikel 1bis, 1°, van de besluitwet van 7 februari 1945 betreffende de maatschappelijke veiligheid van de zeelieden ter koopvaardij, die hun hoofdverblijfplaats hebben in het Vlaamse Gewest en die ten gevolge van de COVID-19-maatregelen wachtgeld ontvangen overeenkomstig titel III van het koninklijk besluit van 9 april 1965 betreffende de Pool van de zeelieden ter koopvaardij;

4° de zeevarenden die zijn ingeschreven op de lijst, vermeld in artikel 1bis, 1°, van dezelfde besluitwet, die worden tewerkgesteld door een rederij met exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest maar hun hoofdverblijfplaats buiten België hebben, hetzij in een andere lidstaat van de Europese Unie, hetzij in een andere staat van de Europese Economische Ruimte, hetzij in Zwitserland, en die ten gevolge van de COVID-19-maatregelen wachtgeld ontvangen overeenkomstig titel III van het koninklijk besluit van 9 april 1965 betreffende de Pool van de zeelieden ter koopvaardij.”;

2° in het tweede lid wordt de zinsnede “in de toestand, vermeld in het eerste lid, 1° of 2°,” vervangen door de zinsnede “in een toestand als vermeld in het eerste lid”;

3° in het tweede lid wordt de zinsnede “vermeld in het eerste lid, 1°” vervangen door de zinsnede “vermeld in het eerste lid”;

4° aan het tweede lid wordt de volgende zin toegevoegd: “De elektronische aanvraag wordt ingediend uiterlijk vier maanden na het verstrijken van de civiele noodsituatie.”;

5° tussen het tweede lid en het derde lid worden vier leden ingevoegd, die luiden als volgt:

“De Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, afgekort RSZ, bezorgt tijdens de periode, vermeld in artikel 6, §1, eerste lid, aan het Departement Financiën en Begroting een bestand met de gegevens van de natuurlijke personen die zich in een toestand als vermeld in het eerste lid, 3° en 4°, bevinden. Dat bestand wordt ter beschikking gesteld via de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid,

vermeld in de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.

Om na te gaan of de aanvragers zich in een toestand als vermeld in het eerste lid, 3°, bevinden of om de juistheid van de verstrekte gegevens na te gaan, doet het Departement Financiën en Begroting een beroep op het Rijksregister van de natuurlijke personen om toegang te krijgen tot de gegevens die noodzakelijk zijn om die controle mogelijk te maken. De toegang tot die gegevens kan ook worden gebruikt in het kader van de verdere afhandeling van de aanvraag.

Om na te gaan of de aanvragers zich in een toestand als vermeld in het eerste lid, 4°, bevinden of om de juistheid van de verstrekte gegevens na te gaan, doet het Departement Financiën en Begroting een beroep op de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid om toegang te krijgen tot de gegevens die noodzakelijk zijn om die controle mogelijk te maken. De toegang tot die gegevens kan ook worden gebruikt in het kader van de nazorg van de aanvraag.

Het opvragen van de gegevens, het nagaan van de juistheid van die gegevens en het gebruik ervan in kader van de verdere afhandeling van de aanvraag gebeuren in overeenstemming met de regelgeving met betrekking tot de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd.”.

Art. 4. Dit decreet heeft uitwerking met ingang van 8 april 2020.

Wilfried VANDAELE
Peter VAN ROMPUY
Willem-Frederik SCHILTZ